

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФРАНЧАЙЗИНГУ У РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ

Франчайзинг за сутністю є орендою торгової марки і відпрацьованої технології ведення бізнесу. Для малого та середнього бізнесу франчайзинг є найоптимальнішим способом вкладення капіталу у співвідношенні ефекту та ризику. Станом на вересень 2018 [1] понад 70% усіх ресторанів України франчайзингові, а у роздрібній торгівлі та на ринку послуг ці показники ще вищі - майже 84% та 73% об'єктів відповідно. Франчайзинг в Україні - надійний спосіб зниження операційних ризиків та виживання компаній у довгостроковій перспективі. Так, за статистикою, зі всіх українських підприємств 77 % приватних підприємств йдуть з ринку після 7 років роботи, а після 10 років роботи на ринку на плаву залишаються лише 18 %.

У підприємств, які працюють за договорами франчайзингу ці показники суттєво вищі – тільки 8 % підприємств йдуть з ринку за п'ять років, і 90 % зберігають свої позиції на ринку після 10 років роботи на ринку [2]. В середньому компанії, які продають франшизи, мають 25% своїх власних об'єктів, всі інші об'єкти розвиваються за рахунок франшизи. Наприклад, в 2017 було відкрито 1123, а закрито 725 франчайзингових точок. За оцінкою експертів причинами закриття є локація, політична ситуація, неперевірені часом бізнес моделі. Очевидно, крім переваг, франчайзинг має свої недоліки (табл. 1).

У 2018р. українському ринку працює 461 компанія, що продає франшизи. 63% з них – українські, 37% – зарубіжні. Розподіл у сферах такий: споживчі послуги – 54%, роздрібна торгівля – 11%, ресторанний бізнес – 35%. В світі Франчайзинг у світі найбільш поширений в таких сферах економіки: фаст-фуд - близько 20 %, роздрібна торгівля – 15 %, сфера послуг - близько 12 %, автомобільні перевезення та обслуговування – 8 % та будівництво – 7 %. Франшизу не пропадуть будь-кому. Вимоги до франчайзі: досвід в бізнесі, наявність локації, власні інвестиції, здатність працювати в системі.

У таблиці 2 згруповано [4,5,6] приклади успішних франшиз-мереж швидкого харчування та кав'ярень, які діють у Львові.

Таблиця 1

Переваги та недоліки використання підприємствами франшизи [1]

Переваги франшизи	Недоліки франшизи
Популярність торгового бренду	Вартість франшизи, роялті
Швидкий старт власного бізнесу та придбання досвіду	Обмеження у веденні справи
Консультація і підтримка в розвитку бізнесу	Заборона творчого розвитку
Надання необхідного обладнання та матеріалів	Термін дії франшизи
Маркетингова і рекламна підтримка	Відступні при ліквідації

Обсяг українського ринку фаст-фуду в 2017 році оцінили приблизно у \$490 млн. Найбільша кількість таких закладів — у Києві, далі йдуть Харків, Дніпро та Львів. Основні учасники ринку фаст-фуду в Україні: Fast Food Systems (засновано в 1998 році, бренди «Піцца Челентано», «Картопляна Хата» та «ЯПІ»); McDonald's (перший заклад в Україні — 1997 років, нині 87 закладів); «Пузата Хата» (засновано 2003 року, нині 33 заклади); FreshLine (засновано 2009 року, 35 закладів); Salateira (засновано 2011 року, 15 закладів) [2,3].

Таблиця 2

Приклади успішних проектів франшиз кав'ярень, що діють у м. Львів

Назва	Rocket Espresso	Франс.уа	Білий налив	Black honey	Lviv Croissants
Інвестиції, USD	15000 - 20000	Від 22000	20000- 60000	20000-60000	25000
Вступний внесок, USD	Від 3000	6000	15000	2000-5000	9000
Роялті, %	3	-	3	3	3
Окупність, місяців	12	18	10-24	10-20	10-24
Площа локації, м ²	Від 10	30-60	40-100	6-50	25-100

Отже, на ринку України ще дуже багато можливостей і незайнятих сфер. Сьогодні значну частку ринку в кількості франчайзингових об'єктів займають міжнародні компанії, маючи доступ до дешевих ресурсів, проте українські компанії з кожним роком збільшують свій вплив на ринку.

1. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://womanday.in.ua/franshyza-plyusy-i-minusy.html>
2. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://franchisegroup.com.ua/news/franchayzingu-v-ukraini-20-rokiv-pro-vagu-tsi-i-biznes-modeli/>
3. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ffc.expert/uk/blog/franchajzingovyj-rynok-ukrainy-segodnya/>
4. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://franchisegroup.com.ua/catalog-franchise/catering/black-honey/>
5. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://franch.biz/franchises/4265/>